

Investigating the Impact of the Cost-Of-Living Crisis on Diet Quality (Case Study: Students of Shahid Bahonar University, Kerman)

Maryam Shampour¹, Ellahe Shahabi^{2*}, Saeed Dehyadegari³

1. MSc. Student of Crisis Management, Faculty of Management and Economic, University of Shahid Bahonar, Kerman, Iran.
2. Assist. Prof., Dept. of Management, Faculty of Management and Economic, University of Shahid Bahonar, Kerman, Iran. (Corresponding Author) shahabi@uk.ac.ir
3. Assist. Prof., Dept. of Management, Faculty of Management and Economic, University of Shahid Bahonar, Kerman, Iran.

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23453915.1404.14.2.5.5>

Case Study

The aim of the present study is to investigate the impact of the cost-of-living crisis on the quality of diet (case study: students of Shahid Bahonar University of Kerman). This research is descriptive-survey in terms of research method (standard questionnaire) and applied in terms of purpose. The statistical population of this study consists of all students of Shahid Bahonar University of Kerman, who number more than 14,000 people, and sampling was done randomly (from students of each faculty). The reliability of the aforementioned questionnaire was estimated at 0.902 and its validity was also proven by experts and professors. A total of 395 responses were collected through a face-to-face survey and then analyzed using confirmatory factor analysis and structural equation modeling. SPSS 24 and PLS 3 software were used to analyze the data. Our results showed that the cost-of-living crisis affects students' improper diet. Also, students' poor diet has a significant effect on their financial planning, store discounts, energy-saving equipment, food planning, and discretion in how they consume. Finally, financial planning, store discounts, energy-saving equipment, food planning, and discretion in how they consume have a significant effect on the quality of their diet. Using the results of this study, it can be concluded that the cost-of-living crisis has an impact on the quality of students' diets in the current situation of poor diet, with regard to mediators such as financial planning, store discounts, energy-saving equipment, food planning, and discretion in how they consume, leading to improved student performance.

Keywords:

Cost of Living Crisis, Diet Quality, Crisis Management, Students of Shahid Bahonar University, Kerman City.

Received: Dec. 1, 2024
Revised: Jan. 5, 2025
Accepted: Jan. 24, 2025

To cite this article:

Shampour, M., Shahabi, E., Dehyadegari, S., 2025. Investigating the Impact of the Cost-Of-Living Crisis on Diet Quality (Case Study: Students of Shahid Bahonar University, Kerman), *Emergency Management*, 14(2), 94-112.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23453915.1404.14.2.5.5>.

Use your device to scan and read the article online

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان)

مریم شمس پور^۱، الهه شهابی^{۲*}، سعید ده‌یادگاری^۳

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بحران، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران
 ۲- استادیار، بخش مدیریت، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران (نویسنده مسئول) shahabi@uk.ac.ir
 ۳- استادیار، بخش مدیریت، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23453915.1404.14.2.5.5>

مطالعه موردی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان است. این تحقیق از لحاظ روش تحقیق از نوع توصیفی-پیمایشی (پرسشنامه استاندارد) و از نظر هدف کاربردی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تشکیل می‌دهند که تعداد آنها بیش از ۱۴۰۰۰ نفر بوده و نمونه‌گیری به صورت تصادفی (از بین دانشجویان هر دانشکده) انجام شده است. پایایی پرسشنامه مذکور ۰/۹۰۲ برآورد شد و روایی آن نیز توسط کارشناسان و اساتید به اثبات رسیده است. در مجموع ۳۹۵ پاسخ از طریق یک نظرسنجی حضوری جمع‌آوری و سپس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS 24 و PLS 3 استفاده شد. نتایج ما نشان داد که بحران هزینه‌های زندگی بر غذای نامناسب دانشجویان تأثیر می‌گذارد. همچنین، غذای نامناسب دانشجویان بر برنامه‌ریزی مالی، تخفیف‌های فروشگاه‌ها، تجهیزات کم‌مصرف، برنامه‌ریزی غذایی و تدبیر در چگونه مصرف کردن آنان تأثیر معناداری دارد. در نهایت، برنامه‌ریزی مالی، تخفیف‌های فروشگاه‌ها، تجهیزات کم‌مصرف، برنامه‌ریزی غذایی و تدبیر در چگونه مصرف کردن بر کیفیت رژیم غذایی تأثیر معناداری دارد. با استفاده از نتایج این تحقیق می‌توان پی برد بحران هزینه‌های زندگی بر با توجه به میانجی گره‌های استراتژی‌های مدیریت بحران بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان در شرایط غذای نامناسب حاضر تأثیر دارد و منجر به بهبود عملکرد دانشجویان می‌شود.

واژه‌های کلیدی:

بحران هزینه‌های زندگی،
 کیفیت رژیم غذایی، مدیریت
 بحران، دانشجویان دانشگاه
 شهید باهنر، شهر کرمان

دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۲

اصلاح: ۱۴۰۳/۱۲/۱۶

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۲۰

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

برای ارجاع به این مقاله به صورت زیر اقدام فرمایید:

شمس پور، م.، شهابی، ا.، ده‌یادگاری، س.، ۱۴۰۴، بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی.

(مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان) مدیریت بحران، ۱۴(۲)، ۹۴-۱۱۲

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23453915.1404.14.2.5.5>

© The Author(s).

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

مخارج کم برای غذا با شیوه‌های خرید غذای کمتر سالم در میان گروه‌های کم اجتماعی-اقتصادی مرتبط است [۱۳]. در بریتانیا، بزرگ‌سالان کم‌درآمد (پنجم فقیرترین خانوارهای بریتانیا) باید ۵۰ درصد از درآمد قابل‌تصرف خود را برای مصرف یک رژیم غذایی سالم طبق دستورالعمل‌های دولتی خرج کنند، درحالی‌که پنجمین طبقه ثروتمند فقط باید ۱۱ درصد را خرج کنند [۱۴].

این تضاد فاحش محیط ناامن غذایی را که برای خانواده‌های کم‌درآمد با آن مواجه است، نشان می‌دهد که ممکن است مستعد مصرف یک رژیم غذایی باکیفیت پایین باشد و خطر ابتلا به چاقی و سایر بیماری‌های مرتبط با رژیم غذایی را افزایش دهد. از اواخر سال ۲۰۲۱، بسیاری از کشورها دچار «بحران هزینه‌های زندگی» شده‌اند که ناشی از افزایش سریع هزینه‌های ضروری روزمره مانند غذا و آب و برق (تورم) است که با افزایش درآمد خانوار مواجه نشده است [۱۵].

محرک‌های تورم می‌توانند شامل بلایای تغییرات آب و هوایی (به‌عنوان مثال، آب‌ها و سیل) باشند که در آن رویدادهای شدید آب و هوایی و تغییرات دما می‌توانند بر عملکرد محصول تأثیر بگذارند و قیمت کالاها را بالاتر از حد معمول بگذارند. درگیری (به‌عنوان مثال، جنگ در اوکراین) که در آن روسیه (یک کشور عمده تولیدکننده نفت) می‌تواند بر عرضه نفت خام تأثیر بگذارد که منجر به اختلال در عرضه و متعاقب آن افزایش قیمت شود. یا وابستگی شدید به وارداتی مانند مواد غذایی (مثلاً برگریت) که در آن موانع تجاری می‌تواند واردات مواد غذایی را مختل کند و زنجیره تأمین را مختل کند. همه‌گیری کووید-۱۹ با افزایش بدهی‌های دولت‌ها و افراد و همچنین قیمت کالاها قبل از خود بحران، به این آشفتگی اقتصادی در بسیاری

خانوارهای کم‌درآمد بیشتر در معرض خطر ناامنی غذایی و کیفیت پایین رژیم غذایی نسبت به خانوارهای با درآمد بالاتر هستند. در کشورهای پردرآمد، ناامنی غذایی با سطوح بالایی از چاقی همراه است و به‌طور خاص در بریتانیا، بحران هزینه زندگی (جایی که هزینه لوازم ضروری روزمره سریع‌تر از دستمزدها افزایش یافته است) احتمالاً نابرابری‌های موجود در رژیم غذایی را تشدید کرده است. در سال ۲۰۳۵ پیش‌بینی می‌شود که تقریباً ۲۴ درصد از جمعیت جهان با چاقی زندگی می‌کنند که تقریباً دو برابر شیوع ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰ است [۱].

در کشورهای با درآمد بالا، چاقی به‌طور نامتناسبی در گروه‌های کم‌درآمد نشان داده می‌شود، روندی که در ۶۰ سال گذشته بارزتر شده است [۲]، یکی از دلایل احتمالی این ممکن است تجارب ناامنی غذایی باشد. ناامنی غذایی به دسترسی محدود یا نامشخص مواد غذایی کافی و ایمن برای مصرف اشاره دارد [۳].

کسانی که از نظر غذایی ناامن هستند بیشتر با چاقی زندگی می‌کنند [۴] که با توجه به اینکه دسترسی محدود به غذا حاکی از کاهش میزان مصرف غذا است، به جای زیاده‌روی، متناقض به نظر می‌رسد. این ارتباط از نظر مکانیکی با فرضیه کمبود منابع [۵] و فرضیه بیمه [۶] مرتبط بوده است.

فرضیه کمبود منابع پیشنهاد می‌کند که پرخوری و متعاقب آن چاقی یک پاسخ فیزیولوژیکی به منابع غذایی در معرض تهدید است. به‌طور مشابه، فرضیه بیمه فرض می‌کند که افراد چربی بدن را در پیش‌بینی کمبودهای آتی در منابع غذایی ذخیره می‌کنند. تفاسیر اضافی از پارادوکس چاقی-ناامنی غذایی مربوط به گران بودن غذاهای سالم است [۷ و ۸ و ۹] و ناامنی غذایی باکیفیت پایین رژیم غذایی مرتبط است

از کشورها افزوده است. در نتیجه، در سال ۲۰۲۲ متوسط قیمت‌ها در سراسر جهان ۹ درصد افزایش یافت [۱۶].

نرخ تورم بالا به‌طور مستقیم بر مقرون‌به‌صرفه بودن مواد غذایی تأثیر گذاشته است، چه به‌طور مستقیم از طریق افزایش قیمت مواد غذایی و چه به‌طور غیرمستقیم از طریق بودجه‌های محدود به دلیل افزایش هزینه‌های آب و برق، مسکن و خدمات. این فشارهای هزینه زندگی منجر به افزایش ناامنی غذایی می‌شود (به‌عنوان مثال، دسترسی محدود یا نامشخص از نظر تغذیه‌ای کافی و ایمن برای مصرف غذا). در بریتانیا، آخرین نظرسنجی آژانس استانداردهای غذایی فو دیو^۱ گزارش داد که ۲۵ درصد از خانوارها با ناامنی غذایی مواجه بودند که بالاترین شیوع ثبت‌شده از زمان شروع نظرسنجی در اواخر سال ۲۰۲۰ است که در آن تنها ۱۷ درصد از خانوارها با ناامنی غذایی مواجه بودند [۱۷].

مانند چاقی، بحران هزینه زندگی به‌طور نامتناسبی بر خانوارهای کم‌درآمدی که ممکن است مقاومت کمتری در برابر افزایش ناگهانی قیمت داشته باشند، تأثیر گذاشته است. بحران اقتصادی کنونی در نتیجه چالش‌های موجودی را که خانواده‌های فقیرتر با آن‌ها مواجه هستند تشدید می‌کند و احتمالاً نابرابری‌ها را افزایش می‌دهد [۹].

از آنجایی که غذا به‌عنوان یک هزینه متغیر در نظر گرفته می‌شود، این احتمال وجود دارد که کیفیت و تنوع غذا به‌عنوان وسیله‌ای برای بقا به خطر بیفتد [۱۸ و ۱۹]. عواقب کیفیت پایین رژیم غذایی به‌خوبی مستند شده است، به‌ویژه به‌عنوان یکی از عوامل خطر اولیه برای بیماری‌های غیر واگیر [۲۰].

بحران هزینه زندگی نه تنها ممکن است به افزایش تجارب ناامنی غذایی کمک کند، بلکه

ممکن است سطوح بالای چاقی را تداوم بخشد و نابرابری‌های رژیم غذایی و سلامتی بیشتری را برای افرادی که با چاقی زندگی می‌کنند ایجاد کند [۲۱]. با توجه به چالش‌های ناشی از بحران هزینه زندگی، خانوارهای کم‌درآمد با استفاده از «استراتژی‌های مقابله‌ای» برای کاهش تجارب ناامنی غذایی، به‌ویژه، روش‌های خرید و تهیه غذا توسط خانوارها پاسخ داده‌اند [۲۲].

در رابطه با رفتارهای خرید غذا، [۲۳] گزارش داد که خانوارهای با درآمد پایین اغلب برای بهره‌مندی از تخفیف خرید انبوه به خرید عمده می‌پردازند. [۲۴] گزارش داد که زنانی که دچار ناامنی غذایی بودند از «سطح‌های معامله» و کوپن‌ها برای به حداکثر رساندن قدرت خرید خود استفاده کردند. خانوارهای با درآمد پایین نیز گزارش می‌دهند که در بودجه‌ریزی مالی مشارکت دارند زیرا این امر به خانوارها امکان می‌دهد منابع محدود را به‌طور مؤثر مدیریت کنند [۲۵].

باین‌حال، با توجه به هزینه بالاتر غذای سالم‌تر (نسبت به غذای کمتر سالم)، «سلامتی» غذا ممکن است از اولویت خارج شود [۲۶]. در رابطه با شیوه‌های آماده‌سازی غذا، خانواده‌های کم‌درآمد معمولاً از پخت‌وپز دسته‌ای [۱۹]، برنامه‌ریزی وعده‌های غذایی [۲۵]، کم کردن وعده‌های غذایی با غذاهای نشاسته‌ای استفاده می‌کنند؛ و از وسایل صرفه‌جویی در انرژی مانند سرخ‌کن‌های هوا استفاده کنید [۲۷].

در مجموع، اگرچه شیوه‌های خرید و تهیه غذای فوق‌الذکر بسیار سازگار هستند و احتمالاً در فوراً (برای فرار از گرسنگی هنگام زندگی با درآمد کم) مفید هستند، استفاده طولانی‌مدت از این استراتژی‌ها ممکن است بر سلامتی در رابطه با کیفیت رژیم تأثیر منفی بگذارد [۲۸].

بنابراین هدف مطالعه حاضر، تأثیر درک شده از بحران هزینه زندگی بر ناامنی غذایی و اینکه

۹۷

شماره ۲۰

تابستان ۱۴۰۴
فصلنامه علمی
و پژوهشی

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجوین دانشگاه شهید بهشتی، تهران) / مریم سمس‌پور، الهه شهبازی، سعید دویادگاری

¹ Food and You

آیا ناامنی غذایی به نوبه خود با استفاده از رفتارهای خرید غذا و شیوه‌های تهیه غذا مرتبط است یا خیر بود. فرض بر این بود که (۱) کسانی که تحت تأثیر نامطلوب بحران هزینه زندگی قرار می‌گیرند، به احتمال زیاد ناامنی غذایی را تجربه خواهند کرد و (۲) ناامنی غذایی با استفاده از شیوه‌های آشپزی مقرون به صرفه و رفتارهای خرید مرتبط خواهد بود.

از آنجاکه یکی از دغدغه‌های مهم دانشجویان در کنار خوابگاه و رفت و آمد، تغذیه در دانشگاه است؛ دریافت غذای باکیفیت، یکی از مشکلاتی که تمام دانشجویان آن را با گوشت و پوست خود احساس می‌کنند. در حالی که دغدغه تغذیه سالم و استاندارد در جامعه به ویژه در فضاهای دانشگاهی بر هیچ کسی پوشیده نیست و اهمیت این موضوع برای دانشجویان خوابگاهی مضاعف است، ارائه یک الگوی تغذیه سالم و هدفمند در دانشگاه‌ها، می‌تواند به سلامت دانشجویان کمک مؤثری کند. الگویی که همه دانشگاه‌ها بتوانند سطح کمی و کیفی غذای دانشجویان دانشگاه خود را بر اساس آن، تنظیم کنند. در این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال هستیم که:

آیا بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان شهید باهنر کرمان تأثیر می‌گذارد؟

۲- پیشینه پژوهش

خانوارهایی با پایین‌ترین درآمد، نرخ تورم بالاتر از متوسط را تجربه می‌کنند که به این دلیل است که خانوارهای کم‌درآمد بیشتر تحت تأثیر قیمت‌های بالای مواد غذایی و انرژی ناشی از بحران هزینه زندگی هستند. بحران فعلی هزینه زندگی نمونه دیگری از شوک اقتصادی است که در آن نرخ تورم، به ویژه قیمت مواد غذایی، در حال افزایش است اما دستمزدها افزایش نمی‌یابد. علاوه بر این، بحران هزینه زندگی احتمالاً

فشارهای مالی را تشدید می‌کند که قبلاً توسط افراد کم‌درآمد تجربه شده بود و در نتیجه، استطاعت مالی یا دسترسی به یک رژیم غذایی سالم را چالش برانگیزتر کرده است [۹].

غذای نامناسب^۱: بحران هزینه زندگی احتمالاً به تشدید نابرابری‌های اجتماعی در پیامدهای رژیم غذایی ادامه می‌دهد که ممکن است پیامدهای کوتاه‌مدت و بلندمدتی برای سلامت جمعیت داشته باشد. افرادی که مشکلات اقتصادی را تجربه می‌کنند ممکن است غذاهای مقرون به صرفه تر و ارزان تر را بر کیفیت رژیم غذایی اولویت دهند و غذای نامناسب تهیه شود که ممکن است به افزایش وزن بدن و تشدید نابرابری‌های موجود در رژیم غذایی و سلامت بیفزاید [۱۸].

برنامه‌ریزی مالی^۲: افرادی که با غذای نامناسب مواجه هستند از تکنیک‌های برنامه‌ریزی مالی برای افزایش منابع مالی محدود استفاده می‌کنند [۲۹]؛ غالباً غذا در چارچوب بودجه انعطاف‌پذیر دیده می‌شود؛ زیرا بودجه مواد غذایی اغلب برای محاسبه سایر هزینه‌های فوری‌تر (مانند افزایش هزینه مسکن یا انرژی) کاهش می‌یابد [۱۸]. در نتیجه، برنامه‌ریزی مالی ممکن است خرید مواد غذایی ارزان‌تر و کمتر سالم را تشویق کند که ممکن است در نهایت باعث افزایش وزن و چاقی شود [۳۰].

تخفیف‌های فروشگاه^۳: افزایش قیمت مواد غذایی یکی از نگرانی‌های اولیه و حساس مصرف‌کنندگان است [۱۷]. استفاده از پیشنهادها سوپرمارکت به مصرف‌کنندگان اجازه می‌دهد تا از اقلام غذایی با تخفیف استفاده کنند و در نتیجه به کاهش تأثیر افزایش قیمت مواد غذایی کمک کنند. در حالی که پیشنهادها

¹ Food insecurity

² Budgeting

³ Supermarket offers

سوپرمارکت‌ها، مانند تبلیغات/کاهش قیمت میوه‌ها و سبزی‌های فصلی، می‌تواند اهرم‌های مهم سیاستی برای تشویق رژیم‌های غذایی سالم‌تر باشد [۳۱].

تعداد محصولات در تبلیغات که غذاهای ناسالم و چاق‌کننده هستند بسیار بیشتر از تعداد غذاهای سالم‌تر است [۳۲]. با این حال، یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل‌های اکتشافی نشان می‌دهد که استفاده از پیشنهاد‌های سوپرمارکت‌ها با کیفیت رژیم غذایی مرتبط نیست و ممکن است نشان دهد که پیشنهاد‌های سوپرمارکت‌ها به تنهایی محرک مهمی در تصمیم‌گیری‌های رژیمی نیست یا منعکس‌کننده ماهیت موقت و پویای تخفیف‌ها در گروه‌های غذایی است [۳۳].

تجهیزات کم‌مصرف^۱: ارتباط مثبتی بین غذای نامناسب و استفاده از وسایل صرفه‌جویی در انرژی (از جمله خوردن غذای سرد) گزارش شده است [۳۳]. این احتمال وجود دارد که بحران هزینه‌های زندگی و غذای نامناسب از تجهیزات کم‌مصرف آماده‌سازی غذا به‌عنوان راهی برای کاهش هزینه‌های آب و برق مرتبط با تهیه غذا استفاده کنند [۳۲].

برنامه‌ریزی غذایی^۲: تحقیقات نشان می‌دهد که برنامه‌ریزی غذایی می‌تواند یک استراتژی مفید برای مدیریت غذای نامناسب باشد [۷]. با این حال، از سوی دیگر، ادبیات قبلی نیز از ایالات متحده هیچ تفاوتی بین خانواده‌های با غذای مناسب و غذای نامناسب در استفاده آنها از برنامه‌ریزی غذایی پیدا نکرده است [۱۲]. یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل‌های اکتشافی نشان داد که استفاده از برنامه‌ریزی غذایی با کیفیت بالای رژیم غذایی مرتبط است که از درمان‌های رفتاری برای چاقی که شامل حمایت از برنامه‌ریزی غذایی است، حمایت می‌کند [۳۳].

تدبیر در چگونگی مصرف^۳: غذای نامناسب با نوع آشپزی مدبرانه مرتبط است. این ممکن است به دلیل این واقعیت باشد که پخت‌وپز پرمحتوا (استفاده از حداقل مواد نامناسب) در شیوه‌های غذایی خانواده‌هایی که از غذای نامناسب استفاده می‌کنند عادی شده است و بنابراین به‌عنوان یک استراتژی تدافعی و ضروری برای گسترش منابع غذایی محدود تبدیل شده است و بحران هزینه زندگی نیاز به چنین رفتارهای مدبرانه‌ای را تشدید می‌کند [۵].

کیفیت رژیم غذایی^۴: کیفیت رژیم غذایی به مجموعه‌ای از ویژگی‌ها اشاره دارد که تأثیر مستقیم بر سلامت و رفاه فرد دارد. این اصطلاح معمولاً به تنوع، تعادل و مقدار مواد مغذی موجود در غذا اشاره می‌کند. رژیم غذایی با کیفیت شامل مصرف میوه‌ها، سبزی‌های، غلات کامل، پروتئین‌های سالم و چربی‌های مفید است. تحقیقات نشان داده‌اند که رژیم‌های غذایی با کیفیت بالا می‌توانند خطر ابتلا به بیماری‌های مزمن مانند دیابت، بیماری‌های قلبی و چاقی را کاهش دهند [۹]. به علاوه، کیفیت رژیم غذایی می‌تواند بر سلامت روان و کیفیت زندگی نیز تأثیرگذار باشد [۱۶].

با توجه به مفاهیمی که در این بخش به ارائه آنها پرداخته شد پژوهش‌های دیگری نیز در این حوزه انجام شده است که عبارت‌اند از: [۳۴] پژوهشی با عنوان «الگوهای غذایی مرتبط با چاقی بزرگ‌سالان شهر تهران» انجام دادند. یافته‌های مطالعه حاضر نشانگر رواج الگوی غذایی مرتبط با چاقی در بزرگ‌سالان شهر تهران است و الگوهای غذایی افراد مورد مطالعه با چاقی و اضافه‌وزن مرتبط است.

صرف نظر از محدودیت‌ها، این مطالعه مروری اطلاعاتی را از گروه‌هایی غذایی فراهم کرده است

³ Resourcefulness

⁴ Diet quality

¹ Energy-saving appliances

² Meal planning

که می‌توان برای سیاست‌گذاری در نظام غذا و تغذیه به کار گرفت. از جمله موارد کاربردی که به آن‌ها می‌شود اشاره کرد شامل بهره‌مندی اقلام غذایی حاصل از یافته‌های مطالعه حاضر و یا مستندات علمی مشابه در طراحی چک‌لیست سنجش فروشگاه‌های عرضه مواد غذایی برای برقراری نظام پایش و نظارت بر محصولات عرضه‌شده در فروشگاه‌های مواد غذایی، جهت دادن تولیدات صنایع غذایی و کشاورزی به سمت بهبود تولیدات گروه‌های غذایی، برقراری نظام مداخلات مؤثر و کارا به منظور ایجاد تغییر در مصرف گروه‌هایی غذایی است.

همچنین کاربرد مطالعه حاضر و مطالعات مشابه در سیاست‌گذاری نظام غذا و تغذیه، اهمیت جایگاه گروه‌بندی اقلام غذایی را نمایان می‌سازد و پیشنهاد می‌شود که گروه‌بندی به شیوه یکسان و مطابق استاندارد معینی انجام شود. استانداردسازی گروه‌بندی اقلام غذایی برای طراحی پرسشنامه تکرر مصرف جامع، فراگیر و مبتنی بر هدف مشترک، اعتبار به‌کارگیری این ابزار را افزون می‌بخشد.

[۳۵] مقاله‌ای با عنوان «رابطه سواد تغذیه و رژیم غذایی با چاقی» انجام دادند. شیوع چاقی در بین افرادی که تغذیه ناسالم دارند نسبت به افرادی که تغذیه سالم دارند بیشتر است با توجه به این یافته و اینکه که نوع رژیم غذایی توسط افراد انتخاب می‌شود ولی این انتخاب‌ها تحت تأثیر متغیرهای ساختاری مناسب صورت می‌گیرد به مسئولان امر و دست‌اندرکاران پیشنهاد می‌شود در این زمینه اگر برنامه‌ریزی لازم انجام گیرد و راه‌های عملی تغییر در سبک‌های غذایی آموزش داده شود و در کنار آن بر فعالیتهای فیزیکی متناسب با نوع تغذیه تأکید شود می‌توان از شیوع چاقی به‌طور محسوسی کاست بنابراین تأکید بر سبک زندگی سالم از اهمیت دوچندانی برخوردار است.

[۲۲] در این مقاله «بررسی عوامل خانگی مؤثر بر کیفیت رژیم غذایی و امنیت غذایی در خانوارهای کم‌درآمد با کودکان سنین مدرسه در ایالات‌متحده» رفتارهای والدین و کودک، تدارکات و آماده‌سازی غذا و محیط خانه عوامل خانگی هستند که ممکن است کیفیت رژیم غذایی و امنیت غذایی را در خانوارهای کم‌درآمد و ناامن از غذا با کودکان دبستانی تحت تأثیر قرار دهند. این عوامل به هم مرتبط هستند و هم‌افزایی آن‌ها به مداخلات آینده برای بهبود امنیت غذایی و کیفیت رژیم غذایی نوید می‌دهد. یافته‌های این بررسی به‌ویژه مربوط به آگاهی از طراحی و اجرای برنامه آموزش تغذیه با هدف بهبود کیفیت رژیم غذایی و امنیت غذایی در خانوارهای کم‌درآمد و ناامنی غذایی با کودکان است.

[۳۶] «در این مقاله روش‌های سنتی و غیرمعمول اکتساب غذا و استراتژی‌های مقابله مورد استفاده بزرگسالان ناامن غذایی: بررسی هدف‌گذاری» این بررسی وجود روش‌های سنتی و غیرمعمول اکتساب غذا را در میان بزرگسالان ناامن غذایی در کشورهای صنعتی و در حال توسعه تأیید کرده است.

باین‌حال، ادبیات در مورد مجموعه‌ای از شرایط - یا «نقطه اوج» - ساکت است که منجر به تصمیم یک فرد برای رفتن از تأمین غذا به شیوه‌ای متعارف و اجتماعی قابل قبول برای تفکر در مورد انجام اقدامات مخاطره‌آمیز یا غیرقانونی برای دستیابی به غذا می‌شود. اگرچه کمک‌های خیریه و یا کمک‌های اضطراری غذایی کانون این بررسی نبود، ارتباط بین کمک‌های غذایی و شیوه‌های غیرمعمول جمع‌آوری غذا نیازمند تحقیقات بیشتر برای درک این موضوع است که چرا بزرگسالان ناامن غذایی، مصرف غذای خود را از منابع دیگر تأمین می‌کنند. با وجود دسترسی به کمک‌های اضطراری غذایی، درک اینکه آن‌ها

اغلب این کار را انجام می‌دهند نیز مهم است. قدرت بررسی هدف‌گذاری ما یافته‌های مهم و جدید در مورد شیوه‌های اکتساب غذا برای بزرگ‌سالان نامن غذایی است. با توجه به مبانی نظری و پیشینه تجربی، فرضیات پژوهش به‌قرار ذیل است.

فرضیه اول: بحران هزینه‌های زندگی بر غذای نامناسب دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه دوم: غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی مالی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه سوم: غذای نامناسب بر تخفیف‌های فروشگاه‌های دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه چهارم: غذای نامناسب بر تجهیزات کم‌مصرف در انرژی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه پنجم: غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه ششم: غذای نامناسب بر تدبیر در چگونه مصرف کردن دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه هفتم: برنامه‌ریزی مالی بر کیفیت رژیم

غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه هشتم: تخفیف‌های فروشگاه‌های بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه نهم: تجهیزات کم‌مصرف در انرژی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

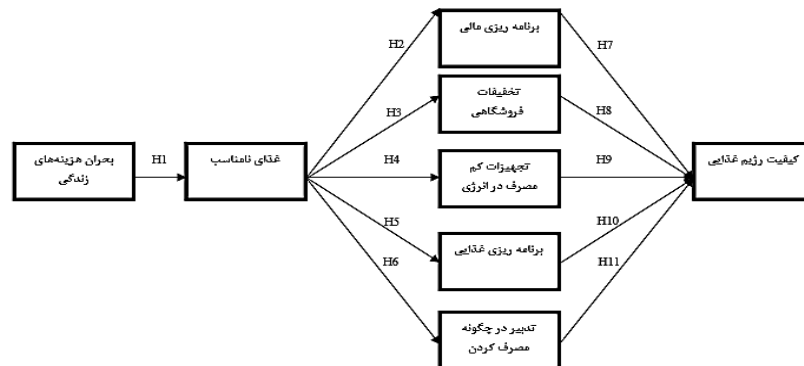
فرضیه دهم: برنامه‌ریزی غذایی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

فرضیه یازدهم: تدبیر در چگونه مصرف کردن بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد.

با توجه به ملاحظات فوق و بر اساس فرضیه‌های ارائه‌شده، مدل مفهومی تحقیق از پژوهش استون و همکاران (۲۰۲۴) برگرفته شده است. شکل (۱) مدل مفهومی تحقیق را نشان می‌دهد.

۳- روش تحقیق

این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی بوده و به‌این علت که به توصیف وضعیت جامعه مورد تحقیق خود از طریق پیمایشی میدانی

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش (استون^۱ و همکاران، ۲۰۲۴)

¹ stone et al

می‌پردازد در زمره تحقیقات توصیفی-پیمایشی قرار می‌گیرد. برای گردآوری داده‌ها و سنجش ابعاد مختلف مدل از ابزار پرسش‌نامه استاندارد استون و همکاران (۲۰۲۴)، استفاده شده است.

با توجه به موضوع تحقیق که بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی؛ جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان که تعداد آنها بیش از ۱۴۰۰۰ نفر می‌باشند، تشکیل می‌دهند. دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان با مقاطع تحصیلی، جنسیت و سنین متفاوت است. با توجه به اینکه جامعه آماری این تحقیق محدود است و سطح اطمینان ۹۵ درصد در نظر گرفته شده است و مقدار خطا ۵ درصد حجم نمونه ۳۸۴ به دست آمده که به منظور حصول اطمینان از تکمیل پرسشنامه‌ها به تعداد مورد نیاز، ۲۰ درصد به حجم نمونه اضافه و ۴۶۰ پرسشنامه به صورت حضوری توزیع شد که از میان پرسشنامه‌های توزیع شده بین افراد، ۴۰۱ پرسشنامه برگشت داده شده و در نهایت ۳۹۵ پرسشنامه صحیح مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

در این پرسشنامه از مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت استفاده شده است. به منظور اطمینان از

حجم کافی نمونه برای اجرای تحلیل عاملی آزمون کایزر، مایر و اولکین (KMO) انجام شد. مقدار KMO بیشتر از مقدار ۰/۵ حاکی از مناسب بودن مقدار داده‌ها است. مقدار بالاتر از ۰/۹ حاکی از عالی بودن تعداد نمونه برای انجام تحلیل عاملی است (ورما، ۲۰۱۳:۳۶۵). مقدار آماره KMO در این تحقیق ۰/۹۱ به دست آمد که نشان‌دهنده عالی بودن حجم نمونه برای تحلیل عاملی دارد. در تحقیق حاضر توضیحات مربوط به سؤالات پرسشنامه و همچنین منبع سؤالات در جدول ۱ به صورت خلاصه آورده شده‌اند.

در تحقیق حاضر نیز به منظور سنجش پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است که با استفاده از نرم‌افزار SPSS به دست آمده است. ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه ۰/۹۰۲ است. چون مقادیر آن‌ها بالاتر از ۰/۷ است، می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه مذکور از پایایی مناسبی برخوردار است. به منظور آزمون فرضیه‌ها و برآزش مدل پیشنهادی از تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) به کمک نرم‌افزار PLS3 بهره گرفته شد.

جدول ۱- منبع سؤالات تحقیق

تعداد شاخص	منبع سؤالات	نوع متغیر	شماره	نام متغیر
۴	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر مستقل	۴-۱	بحران هزینه‌های زندگی
۲	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۶-۵	غذای نامناسب
۶	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۱۲-۷	برنامه‌ریزی مالی
۴	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۱۶-۱۳	تخفیف‌های فروشگاه‌ها
۳	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۱۹-۱۷	تجهیزات کم‌مصرف
۳	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۲۲-۲۰	برنامه‌ریزی غذایی
۳	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۲۵-۲۳	تدبیر در چگونگی مصرف
۲	استون و همکاران (۲۰۲۴)	متغیر وابسته	۲۷-۲۶	کیفیت رژیم غذایی

۴- یافته‌های پژوهش

کارشناسی ارشد هستند. به منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس ۳ چولگی و کشیدگی آن‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. اگر چولگی و کشیدگی داده‌ها بین بازه ۳- تا ۳+ باشد، داده‌ها نرمال و در غیر این صورت داده‌ها غیر نرمال هستند. نتایج چولگی و کشیدگی داده‌های دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان در جدول شماره ۳ آمده است.

ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه پژوهش به تفکیک جنسیت، سن و تحصیلات به طور خلاصه در جدول ۲ نشان داده شده است.

با توجه به یافته‌های جمعیت شناختی مشاهده می‌شود که بیشترین درصد فراوانی جمعیت آماری پژوهش از لحاظ جنسیت، سن و تحصیلات در دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان، زنان، ۲۱ تا ۳۰ سال و دارای مدرک

جدول ۲- ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

وضعیت توصیفی	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۹۹
	مرد	۱۹۶
تحصیلات	فوق دیپلم	۹۶
	کارشناسی	۱۰۹
	کارشناسی ارشد	۱۴۵
	دکتری	۴۵
سن	۲۰ سال به پایین	۸۶
	بین ۲۱-۳۰ سال	۱۱۶
	بین ۳۱-۴۰ سال	۹۹
	۴۰ سال به بالا	۹۴

جدول ۳- نرمال بودن متغیرهای موجود با استفاده از نرم‌افزار PLS

سؤالات	چولگی	کشیدگی	سؤالات	چولگی	کشیدگی
Q1	۰/۵۶۲	۰/۱۲۴	Q15	۱/۳۳۲	۱/۹۱۰
Q2	۰/۳۸۰	-۰/۳۷۶	Q16	۰/۷۷۳	۰/۶۶۲
Q3	۰/۲۶۹	۰/۴۹۲	Q17	۰/۵۵۹	۰/۲۰۲
Q4	۰/۳۸۴	-۰/۱۳۸	Q18	۰/۵۵۱	-۰/۰۵۹
Q5	۰/۶۱۳	۰/۲۱۲	Q19	۰/۵۸۳	۰/۲۷۷
Q6	۰/۵۳۸	۰/۱۰۱	Q20	۰/۹۶۴	۱/۲۴۲
Q7	۰/۴۰۲	-۰/۵۱۸	Q21	۱/۲۶۱	۱/۸۰۷
Q8	۰/۴۹۳	۰/۰۸۷	Q22	۰/۵۵۵	۰/۲۲۴
Q9	۰/۴۱۳	۰/۵۰۱	Q23	۰/۵۴۳	۰/۱۳۱
Q10	۰/۷۶۲	۰/۳۸۵	Q24	۰/۵۴۹	-۰/۰۷۱
Q11	۰/۶۲۰	۰/۳۳۱	Q25	۰/۵۶۳	۰/۲۳۲
Q12	۰/۵۶۷	۰/۱۴۸	Q26	۰/۵۷۰	۰/۲۰۵
Q13	۱/۰۹۵	۱/۲۲۴	Q27	۰/۵۶۲	۰/۱۲۴
Q14	۱/۳۵۴	۱/۴۳۲			

۱۰۳

شماره ۲۰

تابستان ۱۴۰۴

فصلنامه علمی

و پژوهشی

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان) / مریم شمسی‌پور، الهه شهبازی، سعید دیبادگاری

جدول ۴- نرمال بودن متغیرهای پژوهش با آزمون کولموگروف اسمیرنوف

ابعاد	آزمون کولموگروف اسمیرنوف	
	نتیجه آزمون	سطح معناداری
بحران هزینه‌های زندگی	۰/۰۸۶	نرمال نیست
غذای نامناسب	۰/۰۷۳	نرمال نیست
برنامه‌ریزی مالی	۰/۰۸۳	نرمال نیست
تخفیف‌های فروشگاه‌ها	۰/۱۰۹	نرمال نیست
تجهیزات کم‌مصرف	۰/۱۳۶	نرمال نیست
برنامه‌ریزی غذایی	۰/۱۰۶	نرمال نیست
تدبیر در چگونگی مصرف	۰/۱۵۰	نرمال نیست
کیفیت رژیم غذایی	۰/۰۸۱	نرمال نیست

اصلی مدل در جدول ۴ آمده است. برای بررسی برازش بخش مدل ساختاری از روش مشخص کردن ضرایب معناداری t استفاده می‌شود. ابتدایی‌ترین معیار برای سنجش رابطه بین سازه‌ها در مدل (بخش ساختاری)، اعداد معناداری t است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین سازه‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش است. شکل (۳) ضرایب معناداری در رابطه میان سازه‌های پژوهش را نشان می‌دهند. همان‌طور که از شکل مشخص است، بالاتر شدن ضرایب از ۱/۹۶، نشان از تأیید فرضیه‌های پژوهش و همچنین برازش مدل ساختاری دارد.

پس از بررسی برازش مدل‌ها به بررسی و آزمون فرضیه‌ها می‌پردازیم. توسط مقادیر آماره t معنی‌داری ضرایب مسیر بررسی می‌شود. اگر مقدار آماره t از ۱/۹۶ بیشتر باشد، مسیر و ضریب مسیر موردنظر معنی‌دار بوده و فرضیه موردنظر تأیید می‌شود، در غیر این صورت ضریب مسیر معنی‌دار نبوده و فرضیه مربوطه نیز رد می‌شود. در ادامه، فرضیه‌های پژوهش موردبررسی قرار می‌گیرد. بر طبق نتایج به‌دست‌آمده از ضریب مسیر و آماره t و مقدار سطح معناداری که در

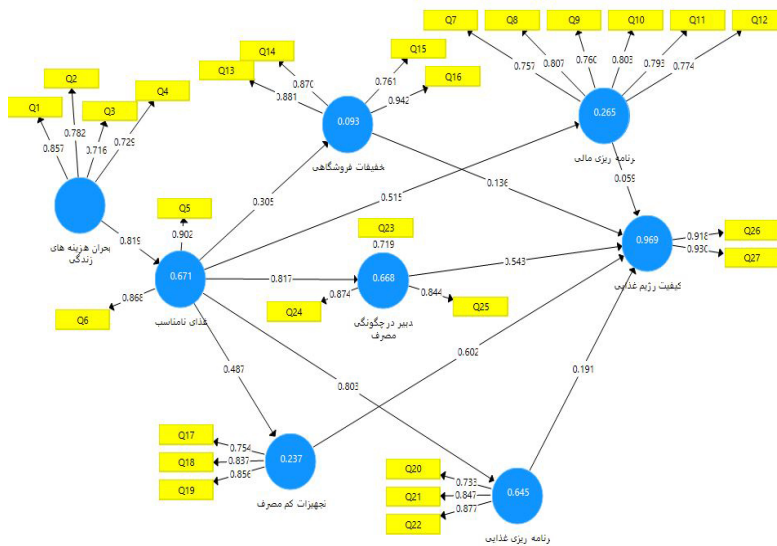
همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده شده است، چولگی و کشیدگی داده‌ها در محدوده ۳- تا ۳+ می‌باشند، لذا می‌توان گفت که داده‌های تحقیق حاضر نرمال می‌باشند.

همان‌طور که در جدول فوق مشخص است، سطح معناداری آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای تمامی متغیرهای پژوهش برابر ۰/۰۰ است که کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ به‌دست‌آمده است؛ بنابراین، توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش برای جامعه نیز از توزیع نرمال پیروی نمی‌کند. برای محاسبه معیارهای برازش پایایی شاخص، مدل کلی حاوی تمامی سازه‌ها و سؤالات پژوهش با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس ۳ اجرا شد که نتیجه حاوی ضرایب استاندارد شده در شکل (۲) آمده است. همان‌گونه که در این اشکال مشخص است، ضرایب بارهای عاملی سؤالات دارای ضرایب بالای ۰/۴ می‌باشند که نیازی به حذف سؤالات نیست.

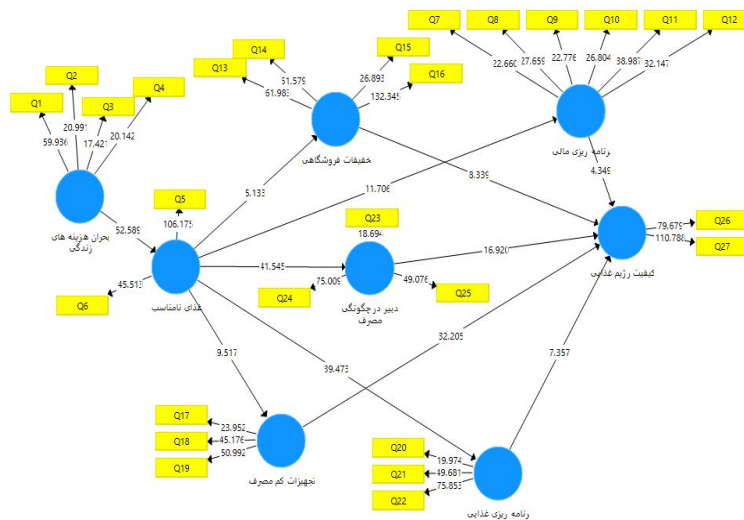
بنابراین معیار اول پایایی شاخص یعنی ضریب بارهای عاملی دارای برازش مناسب است. برای بررسی معیارهای دیگر برازش (آلفای کرونباخ، روایی همگرا و پایایی ترکیبی) نتایج خروجی نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس ۳ در مورد سازه‌های

جدول ۱- مقادیر آلفای کرونباخ، روایی همگرا واگرا برای متغیرهای تحقیق

متغیرها	آلفای کرونباخ	AVE	CR
بحران هزینه‌های زندگی	۰/۷۸۱	۰/۵۹۷	۰/۸۵۵
غذای نامناسب	۰/۷۲۴	۰/۷۸۳	۰/۸۷۸
برنامه‌ریزی مالی	۰/۸۷۹	۰/۶۱۲	۰/۹۰۴
تخفیف‌های فروشگاه‌ها	۰/۸۸۷	۰/۷۵۰	۰/۹۲۳
تجهیزات کم‌مصرف	۰/۷۴۹	۰/۶۶۷	۰/۸۵۷
برنامه‌ریزی غذایی	۰/۷۶۰	۰/۶۷۴	۰/۸۶۱
تدبیر در چگونگی مصرف	۰/۷۴۹	۰/۶۶۵	۰/۸۵۵
کیفیت رژیم غذایی	۰/۸۲۹	۰/۷۵۴	۰/۹۲۱
مجموع	۰/۹۰۲		

شکل ۲- مدل تحقیق با ضرایب استاندارد شده

شکل ۳- مدل تحقیق در حالت معناداری ضرایب (t-value)

۱۰۵
شماره ۲۰
تابستان ۱۴۰۴
فصلنامه علمی
و پژوهشی

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان) / مریم شمسی‌پور، الهه شهبانی، سعید دیبادگاری

جدول ۵- خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌ها با استفاده از نرم‌افزار PLS

مسیر	ضریب مسیر	آماره	نتیجه
بحران هزینه‌های زندگی بر غذای نامناسب دانشجویان	۰/۸۱۹	۵۲/۵۸۹	تائید
غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی مالی دانشجویان	۰/۵۱۵	۱۱/۷۰۶	تائید
غذای نامناسب بر تخفیف‌های فروشگاهی دانشجویان	۰/۳۰۵	۵/۱۳۳	تائید
غذای نامناسب بر تجهیزات کم‌مصرف در انرژی دانشجویان	۰/۴۸۷	۹/۵۱۷	تائید
غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی غذایی دانشجویان	۰/۸۰۳	۳۹/۴۷۳	تائید
غذای نامناسب بر تدبیر در چگونه مصرف کردن دانشجویان	۰/۸۱۷	۴۱/۵۴۵	تائید
برنامه‌ریزی مالی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان	۰/۰۵۹	۴/۳۴۹	تائید
تخفیف‌های فروشگاهی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان	۰/۱۳۶	۸/۳۳۹	تائید
تجهیزات کم‌مصرف در انرژی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان	۰/۶۰۲	۳۲/۲۰۵	تائید
برنامه‌ریزی غذایی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان	۰/۱۹۱	۷/۳۵۷	تائید
تدبیر در چگونه مصرف کردن بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان	۰/۵۴۳	۱۶/۹۲۰	تائید

شود که شکستن آن بدون مداخلات جامع دشوار است. بحران هزینه زندگی پیامدهای قابل توجهی برای سلامتی و رفاه دارد و بر نتایج سلامت جسمی و روانی تأثیر می‌گذارد. عدم دسترسی مداوم به غذای کافی، ایمن و مغذی می‌تواند منجر به مشکلات سلامتی مختلفی از جمله سوءتغذیه، بیماری‌های مزمن و به خطر افتادن سلامت روان شود.

این تأثیرات در همه گروه‌های سنی احساس می‌شود و آسیب‌پذیرترین جمعیت‌ها مانند کودکان، سالمندان و افراد کم‌درآمد به‌ویژه تحت تأثیر قرار می‌گیرند. رابطه بین بحران هزینه زندگی و سلامت پیچیده است، زیرا بحران هزینه زندگی می‌تواند منجر به پیامدهای بد سلامتی شود، درحالی‌که سلامت ضعیف می‌تواند به‌نوبه خود بحران هزینه زندگی را تشدید کند؛ بنابراین، رسیدگی به بحران هزینه زندگی مستلزم رویکردی جامع است که استراتژی‌های محلی و جهانی را برای اطمینان از دسترسی به غذای کافی، ایمن و مغذی برای همه افراد ترکیب

اشکال (۲) و (۳) نشان داده شده است. جدول (۵) خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش آورده شده است.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان بوده است. بحران هزینه زندگی موضوع پیچیده‌ای است که زمانی به وجود می‌آید که افراد یا خانواده‌ها به غذای کافی، مغذی و ایمن برای رفع نیازهای غذایی خود و داشتن یک زندگی فعال و سالم دسترسی ندارند.

علل و عوامل تعیین‌کننده بحران هزینه زندگی چندوجهی است و طیفی از عوامل را در برمی‌گیرد که در سطوح مختلف از ویژگی‌های فردی و خانواده گرفته تا شرایط اقتصادی و محیطی جهانی عمل می‌کنند. این عوامل می‌توانند به‌گونه‌ای تعامل داشته باشند که بحران هزینه زندگی را تشدید کند و منجر به چرخه‌ای

۱۰۶

شماره ۲۰
تابستان ۱۴۰۴
فصلنامه علمی
و پژوهشی

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان) / مریم شمس‌پور، الهه شهبازی، سعید دویادگاری

می‌کند.

عوامل مؤثر در بحران هزینه زندگی چندوجهی هستند، از جمله موانع اقتصادی، عدم دسترسی به منابع، چالش‌های زیست‌محیطی و نابرابری‌های اجتماعی. به این ترتیب، استراتژی‌های مبارزه با بحران هزینه زندگی باید به همان اندازه متنوع و متناسب با زمینه باشد که هم تلاش‌های امدادی فوری و هم تغییرات سیستمی بلندمدت را در نظر می‌گیرد. نتایج پژوهش حاضر نیز مؤید این مطلب مهم است و اهمیت بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان را نشان می‌دهد.

در تبیین فرضیه اول بیان شد بحران هزینه‌های زندگی بر غذای نامناسب دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، میدوس و همکاران (۲۰۲۴)، دی آمبرسو همکاران (۲۰۲۴) همگرا است. از این رو، میدوس و همکاران (۲۰۲۴) دریافتند زنان و مردان دانشجویی به دلیل تفاوت‌های فیزیولوژیکی، اقتصادی و فرهنگی، انتخاب‌های غذایی متفاوتی دارند و در نتیجه، تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر آن‌ها متفاوت است. همچنین، دی آمبرسو همکاران (۲۰۲۴) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که محدودیت‌های مالی چالش اصلی افراد را در انتخاب غذاهای سالم نشان می‌دهد.

در تبیین فرضیه دوم عنوان شد بحران غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی مالی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، گریوال و همکاران (۲۰۲۴)، تومبول و همکاران (۲۰۲۱) همگرا است؛ بنابراین، در

پژوهشی تومبول و همکاران (۲۰۲۱) بیان می‌کنند بحران انتخاب بین تغذیه سالم و تعهدات مالی، افراد را در یک دوراهی دشوار قرار داده است. افزایش چشمگیر هزینه‌های زندگی، آنان را مجبور می‌کند تا بین تأمین نیازهای اساسی خود مانند تغذیه و پرداخت هزینه‌های زندگی، تعادل برقرار کنند.

در تبیین فرضیه سوم تأیید شد بحران غذای نامناسب بر تخفیف‌های فروشگاهی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، سوگوتو الوانگو (۲۰۲۰)، تان و همکاران (۲۰۲۱) همگرا است. در پژوهشی سوگوتو الوانگو (۲۰۲۰) به دنبال پاسخ به این سؤال بودند که آیا افزایش هزینه‌های زندگی دانشجویان، آن‌ها را به سمت خرید محصولات غذایی با تخفیف و اغلب با کیفیت پایین‌تر سوق خواهد داد؛ لذا به این نتیجه رسیدند که این انتخاب اجباری، نه تنها بر سلامت جسمی و روانی دانشجویان تأثیرگذار است، بلکه بر برنامه‌ریزی مالی بلندمدت آن‌ها نیز تأثیر منفی می‌گذارد.

در تبیین فرضیه چهارم بیان شد بحران غذای نامناسب بر تجهیزات کم‌مصرف در انرژی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. لذا نتایج پژوهش با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، سیدای و همکاران (۲۰۲۱)، مهوتو همکاران (۲۰۲۰) همگرا است. به طور مثال، سیدای و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه رسیدند که انتخاب غذاهای آماده و بسته‌بندی شده که اغلب نیازمند انرژی بیشتری برای تولید و نگهداری هستند، به طور غیرمستقیم منجر به افزایش مصرف انرژی و در نتیجه، افزایش هزینه‌های زندگی می‌شود.

۱۰۷

شماره ۲۰

تأسیسات ۱۴۰۴
فصلنامه علمی
و پژوهشی

بررسی تأثیر بحران هزینه‌های زندگی بر کیفیت رژیم غذایی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان) / مریم شمسی‌پور، الهه شهبازی، سعید دویادگاری

در تبیین فرضیه پنجم عنوان شد بحران غذای نامناسب بر برنامه‌ریزی غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، میچالیس و همکاران (۲۰۲۱)، محمد و کوهاب (۲۰۲۴) همگرا است. به‌طور مثال، میچالیس و همکاران (۲۰۲۱) پیشنهاد کردند که انتخاب‌های غذایی نامناسب در حال حاضر، بر توانایی دانشجویان برای داشتن یک رژیم غذایی سالم در آینده نیز تأثیرگذار است.

در تبیین فرضیه ششم تأیید شد بحران غذای نامناسب بر تدبیر در چگونه مصرف کردن دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. لذا نتایج پژوهش با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، سیموئس و همکاران (۲۰۲۲)، دی کامرگو همکاران (۲۰۲۰) همگرا است. از این‌رو، سیموئس و همکاران (۲۰۲۲) گزارش کردند که مشکلات مربوط به تغذیه نامناسب در میان افراد، باعث شده است که آن‌ها در مورد اینکه چگونه و چه چیزی را مصرف کنند، تصمیمات عاقلانه‌ای نگیرند؛ به عبارت دیگر، بحران غذا باعث شده است که افراد نتوانند به خوبی برنامه‌ریزی کنند و انتخاب‌های غذایی سالم‌تری داشته باشند.

در تبیین فرضیه هفتم بیان شد برنامه‌ریزی مالی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، چو کان (۲۰۲۴)، ژانگ و همکاران (۲۰۲۲) همگرا است. به‌طور مثال، چو کان (۲۰۲۴) اثبات کردند که دانشجویانی که بهتر می‌توانند هزینه‌های خود را مدیریت کنند، قادر

هستند غذاهای سالم‌تری خریداری کرده و رژیم غذایی متنوع‌تری داشته باشند.

در تبیین فرضیه هشتم عنوان شد تخفیف‌های فروشگاه‌های بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های کیانی و همکاران (۱۴۰۰)، پروین و متسعلی (۱۳۹۵)، گلابی و همکاران (۱۳۹۸)، دایی و همکاران (۱۴۰۰)، آریائیان و همکاران (۱۴۰۰)، دامر و همکاران (۲۰۲۳)، دتیوسن و همکاران (۲۰۲۳)، آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، گومن و پراکیس (۲۰۲۰)، سوگوتو الوانگو (۲۰۲۰)، تان و همکاران (۲۰۲۱) همگرا است. از این‌رو، نتایج پژوهش تان و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که پیشنهادهای تخفیفی در فروشگاه‌ها، به‌طور قابل توجهی بر انتخاب‌های غذایی تأثیرگذار است و در نتیجه، بر کیفیت کلی رژیم غذایی آن‌ها نیز تأثیر می‌گذارد؛ به عبارت دیگر، افراد اغلب به دلیل وجود تخفیف، محصولات را انتخاب می‌کنند که لزوماً برای سلامتی آن‌ها مفید نیستند و این امر بر کیفیت رژیم غذایی آن‌ها تأثیر منفی می‌گذارد.

در تبیین فرضیه نهم تأیید شد تجهیزات کم‌مصرف در انرژی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، گوان و لین (۲۰۲۴) همگرا است. از این‌رو، نتایج پژوهش گوان و لین (۲۰۲۴) نشان داد افرادی که از تجهیزات کم‌مصرف انرژی مانند اجاق‌گازهای برقی یا فرهای توکار استفاده می‌کنند، ممکن است بیشتر به پخت‌وپز در خانه روی آورند. پخت‌وپز در خانه به آن‌ها امکان می‌دهد تا بر مواد غذایی استفاده‌شده نظارت بیشتری داشته باشند و غذاهای سالم‌تری تهیه کنند.

در تبیین فرضیه دهم بیان شد برنامه‌ریزی غذایی بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. لذا نتایج پژوهش با یافته‌های آیچر-میلر (۲۰۲۳)، فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴) همگرا است؛ بنابراین، استون و همکاران (۲۰۲۴) بیان کردند که داشتن یک برنامه غذایی منظم و اصولی، به‌طور قابل توجهی بر کیفیت رژیم غذایی افراد تأثیرگذار است؛ به عبارت دیگر، افرادی که برنامه غذایی مشخصی دارند، به احتمال زیاد رژیم غذایی سالم‌تر و متعادل‌تری خواهند داشت.

در تبیین فرضیه یازدهم عنوان شد تدبیر در چگونه مصرف کردن بر کیفیت رژیم غذایی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان تأثیر معناداری دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های فلوارداگلاس (۲۰۲۳)، استون و همکاران (۲۰۲۴)، میچالیس و همکاران (۲۰۲۱)، محمد و کوگوب (۲۰۲۴) همگرا است. به‌طور مثال، محمد و کوگوب (۲۰۲۴) دریافتند که دانشجویانی که آگاهانه و با برنامه‌ریزی مواد غذایی خود را انتخاب و مصرف می‌کنند، نسبت به دانشجویانی که بدون برنامه و به‌صورت تصادفی غذا می‌خورند، رژیم غذایی سالم‌تر و متعادل‌تری خواهند داشت. با توجه به تأیید شدن روابط و فرضیه‌های پژوهش پیشنهادی کاربردی زیر ارائه می‌شود.

- ایجاد فروشگاه‌های تعاونی دانشجویی: ایجاد فروشگاه‌های تعاونی در دانشگاه با هدف عرضه مواد غذایی باکیفیت و قیمت مناسب می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا به تغذیه سالم دسترسی داشته باشند.

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی تغذیه: برگزاری کارگاه‌های آموزشی تغذیه با هدف آشنایی دانشجویان با اصول تغذیه سالم و روش‌های پخت غذاهای ساده و مقرون‌به‌صرفه می‌تواند بسیار مفید باشد.

- تسهیل دسترسی به مواد غذایی سالم: ایجاد باغچه‌های کوچک در دانشگاه و تشویق دانشجویان به کشت سبزی‌های می‌تواند به افزایش دسترسی آن‌ها به مواد غذایی سالم کمک کند.

- ترویج فرهنگ تغذیه سالم: برگزاری مسابقات آشپزی سالم، جشنواره‌های غذا و کمپین‌های اطلاع‌رسانی در زمینه تغذیه سالم می‌تواند به تغییر سبک زندگی دانشجویان کمک کند.

- همکاری با رستوران‌ها و کافه‌های اطراف دانشگاه: ایجاد تفاهم‌نامه با رستوران‌ها و کافه‌های اطراف دانشگاه برای ارائه منوهای سالم و با قیمت مناسب به دانشجویان می‌تواند مفید باشد.

- حمایت مالی از دانشجویان نیازمند: ارائه کمک‌های مالی به دانشجویان نیازمند می‌تواند به آن‌ها در تأمین هزینه‌های تغذیه کمک کند.

- تولید سبزی‌های تازه: دانشجویان می‌توانند در این باغچه‌ها سبزی‌های تازه و ارگانیک تولید کنند و در برنامه غذایی خود استفاده کنند.

- افزایش آگاهی در مورد کشاورزی شهری: این برنامه می‌تواند به افزایش آگاهی دانشجویان در مورد کشاورزی شهری و اهمیت مصرف محصولات محلی کمک کند.

- گروه‌های تخصصی: ایجاد گروه‌هایی با موضوعات مختلف تغذیه‌ای مانند تغذیه ورزشی، تغذیه برای کاهش وزن، تغذیه برای افزایش انرژی.

- مسابقات عکس و فیلم‌های آشپزی: برگزاری مسابقات برای تشویق دانشجویان به اشتراک‌گذاری تجربیات خود در زمینه آشپزی سالم.

- ایجاد برنامه‌های مشاوره تغذیه: ارائه مشاوره تغذیه به دانشجویانی که دارای مشکلات تغذیه‌ای هستند، می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا برنامه غذایی سالمی برای خود طراحی کنند.

- استفاده از فناوری‌های نوین: استفاده از اپلیکیشن‌های موبایلی برای برنامه‌ریزی غذایی، ردیابی پیشرفت و دریافت مشاوره تغذیه.

- انجام یک مطالعه جامع: انجام یک مطالعه جامع برای بررسی عادات غذایی وضعیت مالی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان می‌تواند اطلاعات دقیق‌تری را در اختیار ما قرار دهد.

انجام هر تحقیقی خالی از اشکال و کمبود نخواهد بود. مطالعه‌ی حاضر نیز از این امر مستثنا نیست، لذا می‌توان برای تکمیل تحقیق انجام‌شده، پیشنهادهای زیر را ارائه داد:

اول) در پژوهش حاضر، صرفاً دانشگاه شهید باهنر کرمان نمی‌تواند نماینده جمعیت همه دانشگاه‌های ایران باشد، در تحقیقات آینده بهتر است از گروه‌های هدف مختلف در حجم وسیع‌تر مانند دانشگاه‌های سراسر کشور و حتی سطح بین‌المللی، برای آزمون استفاده کرد.

دوم) با توجه به تمرکز نمونه بر روی دانشگاه شهید باهنر، مطالعات آینده باید به آنالیز انواع دانشگاه‌های فعال با طبقه‌بندی‌های متفاوت دیگر با نمونه بزرگ‌تر به منظور تعیین اینکه آیا تفاوت‌های معنی‌داری بین دانشگاه‌های مختلف وجود دارد یا خیر، بپردازد.

سوم) نتایج این پژوهش با ارائه مسیر استاندارد برای استفاده اصولی از اثرات بحران هزینه‌های زندگی و بحران ناامنی غذایی بر نگرش و رفتار دانشجویان سودمند خواهد بود، به‌گونه‌ای که آنان می‌توانند به منظور افزایش کیفیت رژیم عمل کنند. با توجه به اهمیت موضوع تحقیق، مؤلفه‌ها و متغیرهای موجود در فرضیه‌ها، ضروری است که تحقیقات بیشتری در گسترده کردن حوزه بحران هزینه‌های زندگی و بحران ناامنی غذایی و به‌طور جامع و کاربردی‌تر به اهمیت نقش این عوامل بر روی تغییر برنامه‌ریزی مالی، تخفیف‌های فروشگاهی، تجهیزات کم‌مصرف، برنامه‌ریزی غذایی و تدبیر در چگونه مصرف

کردن دانشجویان در حوزه‌های مختلف به روش کیفی صورت گیرد.

این پژوهش با محدودیت‌هایی نیز مواجه بوده است. اول، با توجه به این‌که این مطالعه از نوع مقطعی بوده است، بنابراین استفاده از الگو یابی معادلات ساختاری علیت را به اثبات نمی‌رساند. از آنجاکه طراحی مطالعات طولی، فرصت بیشتری را برای بررسی علیت فراهم می‌آورند، انجام این کار به پژوهشگران توصیه می‌شود.

دوم، میزان آگاهی افراد نسبت به متغیرهای پژوهش و متغیرهای بحران هزینه‌های زندگی و ناامنی غذایی مرتبط و صداقت پاسخ‌دهندگان در پاسخگویی به سؤالات نیز از جمله محدودیت‌هایی است که می‌تواند در نتیجه تحقیق اثر بگذارد.

سوم، چون مطالعه با روش خود اجرایی و از طریق پرسشنامه الکترونیکی انجام شده و بر اساس گام‌های از پیش طراحی شده به اجرا درآمده است، ممکن است در برخی شرایط افراد مطابق آنچه اظهار نظر کرده‌اند، رفتار نکنند.

۶- قدردانی

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از کلیه دانشجویان دانشگاه باهنر کرمان که کلیه اطلاعات موردنیاز مقاله را از طریق تکمیل پرسشنامه در اختیار قرار داده‌اند، مراتب تشکر و قدردانی صمیمانه خود را اعلام کنند.

۷- منابع

1. World Obesity Federation. (2023). World obesity atlas 2023.
2. Bann, D., Johnson, W., Li, L., Kuh, D., & Hardy, R. (2018). Socioeconomic inequalities in childhood and adolescent body-mass index, weight, and height from 1953 to 2015: An analysis of four longitudinal, observational, British birth cohort studies. *The Lancet Public Health*, 3(4), e194-e203. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(18\) 30045-8](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(18) 30045-8)
3. FAO, I. F. A. D., & Unicef. (2017). WFP and WHO: The state of food security and nutrition

15. Hourston, P. (2022). Cost of living crisis: How high is inflation? What prices are increasing fastest? Why have prices increased so rapidly? Institute for Government. <https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainer/cost-living-crisis>.
16. International Monetary Fund. (2022). World economic outlook: Countering the [17] Armstrong, B., King, L., Clifford, R., Jitlal, M., Mears, K., Parnell, C., & Mensah, D. (2023). Food and you 2: Wave 6 key findings. <https://doi.org/10.46756/sci.fsa.djj797>
18. Puddephatt, J.-A., Keenan, G. S., Fielden, A., Reaves, D. L., Halford, J. C. G., & Hardman, C. A. (2020). 'Eating to survive': A qualitative analysis of factors influencing food choice and eating behaviour in a food-insecure population. *Appetite*, 147, Article 104547. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2019.104547>
19. Williams, S., & Dienes, K. (2022). The 'cost of living crisis' and its effects on health: A qualitative study from the UK (preprint).
20. Hyseni, L., Atkinson, M., Bromley, H., Orton, L., Lloyd-Williams, F., McGill, R., & Capewell, S. (2017). The effects of policy actions to improve population dietary patterns and prevent diet-related non-communicable diseases: Scoping review. *European Journal of Clinical Nutrition*, 71(6), 694-711. <https://doi.org/10.1038/ejcn.2016.234>
- cost-of-living crisis. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/10/11/worldeconomic-outlook-october-2022>
21. Robinson, E. (2023). Obesity and the cost of living crisis. *International Journal of Obesity*, 47(2), 93-94. <https://doi.org/10.1038/s41366-022-01242-9>
22. Eicher-Miller, H. A., Graves, L., McGowan, B., Mayfield, B. J., Connolly, B. A., Stevens, W., & Abbott, A. (2023). A scoping review of household factors contributing to dietary quality and food security in low-income households with school-age children in the United States. *Advances in Nutrition*, 14(4), 914-945. <https://doi.org/10.1016/j.advnut.2023.05.006>
23. Ditlevsen, K., Halkier, B., & Holm, L. (2023). Pathways of less healthy diets. An investigation of the everyday food practices of men and women in low-income households. *Critical Public Health*, 33(3), 318-331. <https://doi.org/10.1080/09581596.2022.2101917>
24. Adams, M. M. (2023). Engaging in healthy eating behaviors when access to affordable nutritious foods is limited. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/10911359.2023.219590>
- in the world 2018. In *Building resilience for peace and food security*. Rome: FAO.
4. Brown, A. G. M., Esposito, L. E., Fisher, R. A., Nicastro, H. L., Tabor, D. C., & Walker, J. R. (2019). Food insecurity and obesity: Research gaps, opportunities, and challenges. *Translational Behavioral Medicine*, 9(5), 980-987. <https://doi.org/10.1093/tbm/ibz117>
5. Dhurandhar, E. J. (2016). The food-insecurity obesity paradox: A resource scarcity hypothesis. *Physiology & Behavior*, 162, 88-92. <https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2016.04.025>
6. Nettle, D., Andrews, C., & Bateson, M. (2017). Food insecurity as a driver of obesity in humans: The insurance hypothesis. *Behavioral and Brain Sciences*, 40, e105. <https://doi.org/10.1017/S0140525X16000947>
7. Aggarwal, A., Monsivais, P., Cook, A. J., & Drewnowski, A. (2011). Does diet cost mediate the relation between socioeconomic position and diet quality? *European Journal of Clinical Nutrition*, 65(9), 1059-1066. <https://doi.org/10.1038/ejcn.2011.72>
8. Darmon, N., & Drewnowski, A. (2015). Contribution of food prices and diet cost to socioeconomic disparities in diet quality and health: A systematic review and analysis. *Nutrition Reviews*, 73(10), 643-660. <https://doi.org/10.1093/nutrit/nuv027>
9. Johnstone, A., & Lonnie, M. (2023). The cost-of-living crisis is feeding the paradox of obesity and food insecurities in the UK. *Obesity*, 31(6), 1461-1462. <https://doi.org/10.1002/oby.23740>.
10. Keenan, G. S., Christiansen, P., & Hardman, C. A. (2021). Household food insecurity, diet quality, and obesity: An explanatory model. *Obesity*, 29(1), 143-149. <https://doi.org/10.1002/oby.23033>
11. Leung, C. W., & Tester, J. M. (2019). The association between food insecurity and diet quality varies by race/ethnicity: An analysis of national health and nutrition examination survey 2011-2014 results. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*, 119(10), 1676-1686. <https://doi.org/10.1016/j.jand.2018.10.011>
12. Ranjit, N., Macias, S., & Hoelscher, D. (2020). Factors related to poor diet quality in food insecure populations. *Translational Behavioral Medicine*, 10(6), 1297-1305.
13. Douglas, F. (2023). What qualitative research can tell us about food and nutrition security in the UK and why we should pay attention to what it's telling us. *Proceedings of the Nutrition Society*, 1-15. <https://doi.org/10.1017/S0029665123003713>
14. Food Foundation. (2023). *The broken plate 2023: The state of the nation's food system*.

عسگری طائی، فرزانه؛ تقدیسی، محمدحسین (۱۴۰۰).
 الگوهای غذایی مرتبط با چاقی بزرگسالان شهر تهران،
 ایران: مرور دامنه‌ای. آموزش بهداشت و ارتقای سلامت.
 ۱۴۰۰؛ ۹ (۴): ۳۲۷-۳۴۹.

۳۵- گلابی، فاطمه؛ عزیزاده اقدم محمدباقر، آفایاری هیر
 توکل، حبیبی اکرم (۱۳۹۸). رابطه سواد تغذیه و رژیم غذایی
 با چاقی. پایش. ۱۳۹۸؛ ۱۸ (۴): ۳۹۳-۴۰۴.

36. Watson, M. (2022). Traditional and unconventional food acquisition methods and coping strategies among food insecure adults: A targeted review. *Health Economics*, 12(3), 38-51. <https://doi.org/10.1352/hec.2598>.

4
 25. Power, M., Small, N., Doherty, B., & Pickett, K. E. (2018). Hidden hunger? Experiences of food insecurity amongst Pakistani and white British women. *British Food Journal*, 120 (11), 2716-2732. <https://doi.org/10.1108/BFJ-06-2018-0342>

26. Robinson, E., Jones, A., & Marty, L. (2022). The role of health-based food choice motives in explaining the relationship between lower socioeconomic position and higher BMI in UK and US adults. *International Journal of Obesity*, 46(10), 1818-1824. <https://doi.org/10.1038/s41366-022-01190-4>

27. Nayak, R., & Hartwell, H. (2023). The future of charitable alternative food networks in the UK: An investigation into current challenges and opportunities for foodbanks and community markets. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, 7. <https://doi.org/10.3389/fsufs.2023.1187015>

28. Seligman, H. K., & Berkowitz, S. A. (2019). Aligning programs and policies to support food security and public health goals in the United States. *Annual Review of Public Health*, 40(1), 319-337. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040218-044132>

29. Watt, T., Beckert, W., Smith, R., & Cornelsen, L. (2023). The impact of price promotions on sales of unhealthy food and drink products in British retail stores. *Health Economics*, 32(1), 25-46. <https://doi.org/10.1002/hec.4607>

30. Watson, M., Booth, S., Velardo, S., & Coveney, J. (2022). The Orthodox and Unorthodox Food Acquisition Practices and Coping Strategies Used by Food Insecure Adults: A Scoping Review. *Journal of Hunger & Environmental Nutrition*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/19320248.2021.2021121>

31. Gooding, P. (2023). Consumer price inflation UK: June 2023.

32. Kopetsky, A., Baker, S., Hobbs, K., & Robson, S. (2021). Understanding mothers' perceptions of food skills: A qualitative study. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*, 121(7), 1339-1349.e2. <https://doi.org/10.1016/j.jand.2021.01.001>

33. Rebecca A. Stonem, Adrian Brown, Flora Douglas, Mark A. Green, Emma Hunter, Marta Lonnie, Alexandra M. Johnstone, Charlotte A. Hardman. (2024). The impact of the cost-of-living crisis and food insecurity on food purchasing behaviours and food preparation practices in people living with obesity. doi: 10.1016/j.appet.2024.107255. Epub 2024 Feb 15.

۳۴- آریائیان، ناهید؛ ظرافتی شعاع، ناهید؛ آزادبخت لیلی؛